

UNIVERSITAT DE BARCELONA
INSTITUT NACIONAL D'EDUCACIÓ FÍSICA DE CATALUNYA

**L'ACTIVITAT ESPORTIVA EN EL MEDI NATURAL:
L'ESQUÍ NÒRDIC A CATALUNYA**

FELIU FUNOLLET

BIBLIOGRAFIA

AMAT, J.I. i BUENDIA, J.J. (1994). Les activitats a la natura, una pedra angular en la formació integral de la persona. Aplicacions i fonaments de les activitats físico-esportives. *Actes del primer congrés de les ciències de l'esport i l'educació física de l'INEFC-Lleida*, 495-502. Lleida: INEFC.

AROSTEGUI, M.G. i GILABERT, J.L. (1980). *El gran circo blanco. Historia del esquí alpino*. Madrid:

AUPETIT, H. (1991). *Parapente, técnica avanzada*. Lleida: Perfils.

AVUI (1996.01.17). El canvi climàtic augmentarà les malalties infeccioses a tot el món. *Avui*, 26.

BADIA, E. (1996.02.04). Siete días. Alemania, Francia... y los demás. *La Vanguardia*, 62.

BADIA, J. (1988). Informe-memòria de la temporada 87/88. *Centre municipal d'esquí nòrdic*. Tuixent: Ajuntament de Josa-Tuixent.

BATALLER, V. (1991). Actividades en la naturaleza. Aspectos físico-psicológicos en una supervivencia. *Apunts*, No. 25, 87-92. Barcelona: INEFC.

BLANCH, X. (1996). *Cinc cèntims de la reforma educativa*. Barcelona: Proa.

BLANCO, C. (1995.10.24). El reto ambiental es más educativo que técnico. *El País*, 36.

BOMBERS DE LA GENERALITAT (1992). Ep!, a la muntanya no val a badar!. Barcelona: Direcció General de Prevenció i Extinció d'Incendis i de Salvaments de Catalunya (*fulletó divulgatiu*).

BROWN, L.R., FLAVIN, C., FRENCH, H. i altres (2001). *L'estat del món 2001*. Barcelona: Centre UNESCO de Catalunya.

BUSTOS, M. (1996.01.19). El vertedero del Garraf origina el 25% de los gases de invernadero en Barcelona. *El País*, 7.

CÁCERES, G. (1996.02.01). La iniciativa alemana, en la cuerda floja. *El Periódico*, 27.

CÁCERES, J. (1995.10.28). La vida humana vale menos en el sur que en el norte; Informe sobre los costes del cambio climático. *La Vanguardia. Suplemento Ciencia y Vida*, nº 28, 3.

CAGIGAL, J.M^a. (1966). *Deporte, pedagogía y humanismo*. Madrid: C.O.E.

CAIVANO, F. (1997.05.06). Una casa es un futuro. *El Periódico*, 7.

CAIVANO, F. (1997.07.18). Juegos prohibidos. *El Periódico*, 7.

CALVO, JM. (1996.02.08). El plomo acumulado en el organismo de los niños les incita a la violencia. *El País*, 31.

CALVO, M.R. (1988). *Direcció General de Prevenció i Extinció d'Incendis i de Salvaments de Catalunya*. Barcelona: DGPEISC/Departament de Governació.

CAMP, A. i REVILLO, S.M. (1995). L'aportació de la pràctica esportiva al turisme de la Costa Daurada. Àmbits Específics dels Esports i l'Educació Física. *Segon volum de les actes del segon Congrés de les Ciències de l'Esport, l'Educació Física i la Recreació de l'INEFC-Lleida*, 95-108. Lleida: INEFC.

CAMPS, A., CARRETERO, J.L. i PERICHS, M.J. (1995). Aspectos normativos que inciden en las actividades físico-deportivas en la naturaleza. Àmbits Específics dels Esports i l'Educació Física. *Segon volum de les actes del segon Congrés de les Ciències de l'Esport, l'Educació Física i la Recreació de l'INEFC-Lleida*, 111-121. Lleida: INEFC.

CANO, T. (1996.01.22). Las medidas de emergencia no logran frenar la polución en Ciudad de México. *El Periódico*.

CAPDEVILA, M. (1996.02.01). El proyecto Juppé disgusta a los franceses. *El Periódico*, 27.

CAPRA, F. (1998). *La trama de la vida. Una nueva perspectiva de los sistemas vivos*. Barcelona: Anagrama (Trad. orig. de 1996)

CLOP, I. (1993.08.23). Els animals exòtics no s'estalvien l'abandó. *Avui*, 11

COMES, M. i LAGARDERA, F. (1995). Alguns criteris de reflexió per la realització d'una taxonomia de les pràctiques físiques a la natura. Aplicacions i fonaments de les activitats físico-esportives. *Primer volum de les actes del segon congrés de les ciències de l'esport, l'educació física i la recreació de l'INEFC-Lleida*, 55-67. Lleida: INEFC.

CONESA, M. (1996.03.04). El tendido eléctrico causa la muerte de 3.000 aves en Catalunya. *El Periódico*, 19.

CONGRESO MUNDIAL SOBRE DEPORTE Y MEDIO AMBIENTE (1996 a). Dossier Técnico (*suport informàtic Congres*). Barcelona: Consejo Superior de Deportes & Comité Olímpico Internacional.

CONGRESO MUNDIAL SOBRE DEPORTE Y MEDIO AMBIENTE (1996 b). Carta sobre deporte y medio ambiente. Barcelona: Consejo Superior de Deportes & Comité Olímpico Internacional.

CONSELL COMARCAL DE L'ALT URGELL (1997). *Via Romànica*. Alt Urgell: Consell Comarcal de l'Alt Urgell.

CORBELLA, J. i CERRILLO, A (1996.01.28). El clima a debate. *La Vanguardia, Suplement dominical la Semana*, 1.

COSCUELA, A. (1987). *Exercici de simulació formativa de plantejament integrat d'àrees de muntanya* (Vall de La Vansa i Tuixent). Memòria. Barcelona: Troncal, D. Geografia UAB

DEARDEN, R.F. (1976). *Problems in primary education*. London: Routledge&K.

DEARDEN, R.F., HIRST, P.H. i PETERS, R.S. (1982). *Educación y desarrollo de la razón. Formación del sentido crítico*. Madrid: Nárcea.

DEPARTAMENT D'ENSENYAMENT (1992). *Educació Secundària Obligatòria. Ordenació Curricular*. Barcelona: Servei de Difusió i Publicacions. Generalitat de Catalunya.

DEPARTAMENT DE MEDI AMBIENT. (1992). *Cuidem la Terra*. Barcelona: Generalitat de Catalunya.

DEPARTAMENT DE MEDI AMBIENT. (1996). *IV Conferència nacional d'educació ambiental a Catalunya* (Feta a Reus el 1995). Barcelona: Generalitat de Catalunya.

DEPARTAMENT DE MEDI AMBIENT. (1997). *V Conferència nacional d'educació ambiental a Catalunya* (Feta a Reus el 1996). Barcelona: Generalitat de Catalunya.

DÍAZ, J. (1994). *El currículum de la Educación Física en la Reforma Educativa*. Barcelona: Inde.

DICCIONARI DE LA LLENGUA CATALANA. (1982). Barcelona: Enciclopèdia catalana.

DICCIONARI DE LA LLENGUA CATALANA. (1995). Barcelona: Institut d'Estudis Catalans i altres.

DICCIONARIO DIDÁCTICO DE ESPAÑOL ELEMENTAL. (1994). Madrid: SM

DIEM, C. (1966). *Historia de los deportes*. Barcelona: Luís de Caralt.

DIPUTACIÓ DE BARCELONA. (1985). *Origen i evolució de l'Home*. Barcelona: Servei de Cultura.

DIRECCIÓ GENERAL D'EMERGÈNCIES I SEGURETAT CIVIL. (2002). *La muntanya hivernal cal conèixer-la. La teva seguretat depèn d'una bona formació o de la companyia d'un guia*. Barcelona: Departament d'Interior de la Generalitat de Catalunya.

- DRUCKER, P.F. (1993). *La sociedad poscapitalista*. Barcelona: Apóstrofe.
- DUMALL, J. i FRANCO, A. (1996.02.04). El consenso para repartir el trabajo llegará inexorablemente. *El Periódico*, 3.
- EL JUEVES (1993.08.11). Deportes de riesgo. Modas de verano. *El Jueves*, nº 846.
- EL PERIÓDICO (1996.01.23). Clima alterado. *El periódico*, 2-4.
- EL PERIÓDICO (1996.03.12). Un satélite chino cae sobre la Tierra. *El Periódico*, 17.
- EL PERIÓDICO (1997.07.18). Fallece ahogado un joven francés que hacía rafting en el Pirineo de Huesca. *El Periódico*, 23.
- EL PERIÓDICO (1997.07.18). Ultimátum a la tripulación de la Mir. *El Periódico*, 21.
- ENCICLOPEDIA INTERNACIONAL DE LAS CIENCIAS SOCIALES (1974). Madrid: Aguilar.
- ESPINACH, R. (1993). L'esport i el medi natural. Marc Conceptual. *Jornades sobre l'esport, el medi natural i el municipi*. Barcelona: Diputació/INEFC.
- ESTEFANÍA, J. (1996.01.02). Lo que ha cambiado también para España. *El País*, 11.
- FABRA, P. (1974). *Diccionari General de la Llengua Catalana*. Barcelona: López Llausàs.
- FABRÓ, V. (1993). Els centres d'activitats d'esport de natura i aventura en el medi natural. *Jornades sobre l'esport, el medi natural i el municipi*. Barcelona: Diputació/INEFC (no publicat).
- FARRENY, M.T. i altres (2002 a). *La precaució en els esports de muntanya. Pràctica a Sant Quintí de Mediona. Material per a l'alumne*. Barcelona: Diputació de Barcelona i Ajuntament de Sant Quintí de Mediona (*pendent de publicació*).

FARRENY, M.T. i altres. (2002 b). *La precaució en els esports de muntanya. Pràctica a Sant Quintí de Mediona. Material pel professor*. Barcelona: Diputació de Barcelona i Ajuntament de Sant Quintí de Mediona (*pendent de publicació*).

FERNÁNDEZ, L.A. (1995.02.22). El cambio climático trae un otoño de manga corta. *El Periódico*, 2.

FERNÁNDEZ, L.A. (1995.10.15). Los desastres naturales ponen en jaque a las aseguradoras. *El Periódico*, 2.

FRANQUESA, T. i altres (1996). *Orientant-nos en el nostre hàbitat. Guia d'activitats per a l'educació ambiental*. Madrid: Ministerio de Medio Ambiente.

FUMAGALLI, V. (1992). *Cuando el cielo se oscurece. La vida en la Edad Media*. Madrid: Nerea (Trad. orig. de 1987)

FUNOLLET, F. (1983). Inicios del esquí y de los deportes de nieve en Catalunya. Madrid: INEF (*Tesina final d'estudis, no publicada*).

FUNOLLET, F. (1988 a). Anàlisi de despeses-beneficis de l'estació municipal d'esquí nòrdic de Josa-Tuixent. Barcelona: INEFC (*No publicat*).

FUNOLLET, F., UDINA, C. i UNZETA, M. (1988 b). *L'esquí nòrdic un esport per a tothom*. Alella: Pleniluni.

FUNOLLET, F. (1989 a). Presentació. *Dossier: Activitats a la natura. Apunts*, 18, 3. Barcelona: INEFC.

FUNOLLET, F. (1989 b). Les activitats en la natura. Orígens i perspectives de futur. *Dossier: Activitats a la natura. Apunts*, 18, 4-10. Barcelona: INEFC.

FUNOLLET, F. (1989 c). L'esquí nòrdic com a motor d'un treball interdisciplinar. *Dossier: Activitats a la natura. Apunts*, 18, 19-25. Barcelona: INEFC.

FUNOLLET, F. (1993). Objectiu i classificació dels esports en el medi natural. *Jornades sobre l'esport, el medi natural i el municipi*. Barcelona: Diputació Barcelona-INEFC (*No publicat*).

FUNOLLET, F. (1995). Proposta de classificació de les activitats esportives en el medi natural. *Apunts*, 41, 124-129. Barcelona: INEFC

FUSTÉ, J. (1995). *Risc i activitats físiques en el medi natural: efectes de la pràctica sobre la resposta emocional*. Tesis doctoral. Lleida: INEFC.

GARAYOA, J.M. (1996.02.04). El vértigo de la globalización. *El Periódico*, 40-41.

GARAYOA, J.M. (1996.02.02). Davos advierte que la tecnología destruye empleo. *El Periódico*, 37.

GASULLA, B. (1996.02.08). Intervenidas en el puerto 4100 conchas de una especie protegida. *El Periódico*, 27.

GÓMEZ, G. (1989). *Determinantes de la Productividad de la Enseñanza*. Tesis doctoral: tomos I-V. Barcelona: Universitat de Pedagogia.

GORE, A. (1993). *La Tierra en juego. Ecología y conciencia humana*. Barcelona: EMECE.

GRAN ENCICLOPÈDIA CATALANA (1986, Vol-1; 1987, Vol-10; 1988, Vol-16 i 19; 1989, Vol-22). Barcelona: Enciclopèdia Catalana.

GRAN ENCICLOPEDIA LAROUSSE (1971, Tomo 1; 1973, Tomo 7; 1974, Tomo 5, 9 i 10). Barcelona: Planeta.

GRIMALT, M. MARTIN-VIDE, J. i MAURI, F. (1995). *Els núvols. Guia de camp de l'atmosfera i previssió del temps*. Tarragona: Mèdol.

HÉBERT, G. (1913). *Ma leçon-type d'entraînement*. París: Librairie Vuibert.

HERNÁNDEZ ANTÓN, J.L. (1970). *Apuntes de la asignatura de Aire Libre*. Madrid: INEF.

HERVÁS, M. (1996.02.08). La ciencia da otra estocada a los CFC. *El periódico*, 19.

HESPERUS (1995). *Nosotros somos una parte de la Tierra*. Palma de Mallorca: Olañeta.

INSTITUT CARTOGRÀFIC DE CATALUNYA. (2001). *Compte amb les allaus. Informa't abans de sortir*. Barcelona: Generalitat de Catalunya.

JANSA, M. (1996.02.01). Felipe acepta un pacto contra el paro. *El Periódico*, 12.

KIRCHNER, F. (1993). Educació ambiental segons els ecosistemes. *Jornades sobre l'esport, el medi natural i el municipi*. Barcelona: Diputació de Barcelona/INEFC.

LA VANGUARDIA (1997.08.24). Deporte sin Aventura. *La Vanguardia*, editorial.

LANGLADE, A. i REY, N. (1970). *Teoría general de la gimnasia*. Buenos Aires: Stadium.

LASTRA, R. (1997). La formación del educador ambiental. *V Conferència d'Educació Ambiental a Catalunya, 1996. El repte de la consolidació (17-24)* Reus: Generalitat de Catalunya, Departament de medi ambient.

LEAKEY, R. i LEWIN, R. (1980). *Los orígenes del hombre*. Madrid: Aguilar (traducció original de 1977).

LEE, R. (1996.01.24). La industrialización en la Antártida. *El País*, 30.

LIMNOS. Vilaseca, J.M. et al. (1995). *Estudi sobre la pràctica sostenible de l'esport en el medi natural*. Barcelona: Diputació, Àrea d'Esports.

LLEBOT, J.E. (1995.10.28). Un decenio del agujero de ozono. *La Vanguardia, Ciencia y vida*, 8-9.

LOVELOCK, J.E. (1972). *Gaia as seen through the atmosphere* (No publicat fins el 1979).

LOVELOCK, J.E. (1979). *Gaia: a new look at life on earth*. Oxford: Oxford University Press.

LUNA, G. i PERELLÓ, A. et al.(1993). *L'home i la muntanya*. Madrid: ADENA/WWF España.

MACHADO, A. (1995). *Campos de Castilla*. Madrid: Cátedra.

MADRIDEJOS, A. (1996.03.07). La sequía de los últimos años llena de plagas los bosques españoles. *El Periódico*, 21.

MADRIDEJOS, A. i CONESA, M. (1998.02.22). La rebotiga atòmica. *El Periódico*, 6.

MARGALEF, R. (1992). *Ecología*. Barcelona: Planeta.

MARTÍN-VIDE, J. i OLCINA, J. (1996). *Tiempos y climas mundiales*. Barcelona: Oikos-Tau.

MEADOWS, D.L. (1996). Reflexions sobre el desenvolupament sostenible. Homo ecologicus: per una cultura de la sostenibilitat. *Catàleg de l'exposició celebrada a la Fundació Joan Miró (18-23)*. Barcelona: Generalitat de Catalunya. Departament de Cultura,

MENÉNDEZ DEL VALLE, E. (1997.10.08): "¿Globalización o desarrollo?". *El País*.

MERCURIAL, J. (1973). *Arte gimnástico*. Madrid: INEF (Versió original de 1569).

MINISTERIO DE EDUCACIÓN Y CIENCIA (1992). *Área de Educación Física de Primaria y Secundaria*. Madrid: M.E.C.

NISBET, J. i SHUCKSMITH, J. (1987). *Estrategias del aprendizaje*. Madrid: Santillana.

NOVAK, J.D. y GOWIN D.B. (1988). *Aprendiendo a aprender*. Barcelona: Martínez Roca (Trad. orig. de 1984).

OITTINEN, A. (1995). *Quin és el lloc del desenvolupament sostenible en l'esport i el temps d'oci?*. Jyväskylä (Finlandia): Universitat de Jyväskylä, Departament de Ciències Socials de l'Esport. No publicat.

OLIVERA, J. (1995). Introducció al Dossier les activitats físiques d'aventura a la natura: anàlisi socio-cultural. *Apunts: Educació física i esports*, 41, 5-8.

OLIVERA, J. i OLIVERA, A. (1995 a). La crisi de la modernitat i l'adveniment de la postmodernitat: l'esport i les pràctiques físiques alternatives en el temps d'oci actiu. *Apunts: Educació física i esports*, 41, 10-29.

OLIVERA, J. i OLIVERA, A. (1995 b). Proposta d'una classificació taxonòmica de les activitats físiques d'aventura a la natura. Marc conceptual i anàlisi dels criteris elegits. *Apunts: Educació física i esports*, 41, 108-123.

OLIVERA, J. i OLIVERA, R.S. (1995). Análisis del impacto socio-económico, de las empresas que gestionan las diferentes actividades físicas de aventura en la naturaleza, en el municipio de Murillo de Gállego (Prepirineo Aragonés). Àmbits Específics dels Esports i l'Educació Física. *Segon volum de les actes del segon Congrés de les Ciències de l'Esport, l'Educació Física i la Recreació de l'INEFC-Lleida*, 85-93. Lleida: INEFC.

OLIVERAS, E. (1996.03.01). La industria europea pierde mercados. *El Periódico*, 26.

OPPENHEIMER, W. (1996.03.04). Los países de la ASEAN se blindan frente a Japón y China al acercarse a la UE. *El País*, 10.

PARLEBAS, P. (1988). *Elementos de sociología del deporte*. Málaga: Universidad Internacional Deportiva Sevilla. Junta de Andalucía.

PARRA, C. (1996.02.02). El gobierno ignora una moción del Parlamento para concretar el reparto del trabajo en España. *El País*, 18.

PAUNÉ, F. (1991). *Projecte Cadispa. Conservació i desenvolupament al Pirineu de Lleida*. Barcelona: ADENA/WWF, produccions Bru & Ros

PÉREZ-CASAS, A. (1972). *Anatomía funcional del aparato locomotor y de la inervación periférica*. Madrid: Bailly Bailliere.

PERNAU, J. (1995.12.08). Una revolución, por favor. *El Periódico*, 7.

PEY, S. (1979). *Diccionari de sinònims, idees afins i antònims*. Barcelona: Teide.

PIERNAVIEJA, M. (1966). Depuerto, Deporte. Protohistòria de una palabra. *Citius, Altius, Fortius, T.-VIII, Fascs 1-2*, 5-190. Madrid: COE.

PIERNAVIEJA, M. (1976). *Teorías sobre el origen del deporte*. Madrid: INEF (Apuntes 4º).

PIQUÉ, J.M. (1997.08.01). Aventura sin riesgo, tema del día. Máximo riesgo en los Alpes. *El Periódico*, 2-3.

POU, V. (1996.02.29). Primer encuentro Europa-Asia. *El Periódico*, 7

POUS, J. et al. (1998). *Via romànica. La Cerdanya: Consell Comarcal de la Cerdanya*. Communauté de Communes "Pyrenees-Cerdagne".

PUIG, M. (1997.08.17). Los guías de montaña denuncian la falta de profesionalidad de las empresas de aventura. *La Vanguardia*, 23.

PUIG, N. (1993). Deporte y espacio. *International Review for the Sociology of Sport*. Vol.28.

RACIONERO, L. (1983). *Del paro al ocio*. Barcelona: Anagrama.

RACIONERO, L. (1996.11.07). Conferència sobre Els valors. *Cicle La vessant humana en la formació dels educadors*. Universitat de Lleida.

RAFA, M. i FUNOLLET, F. (1994). Proposta de classificació dels ecosistemes influenciables per a l'activitat esportiva. Barcelona:INEFC (*no publicat*).

RIERA, A. (1995). Estudio del impacto antropocultural por la construcción de la estación invernal de Baqueira Beret en el Valle de Arán. Aplicacions i fonaments de les activitats físico-esportives. *Primer volum de les actes del segon congrés de les ciències de l'esport, l'educació física i la recreació de l'INEFC-Lleida*, 239-245. Lleida: INEFC.

RIERA, J. (1989). *Fundamentos del Aprendizaje de la Técnica y la Táctica Deportivas*. Barcelona: INDE.

RIERA, J. (1998). Humanidad y deporte. *Nueva Enciclopedia Temática: Actividad física y deportes*. V-12, 244-253. Barcelona: Planeta.

RIERA, J. (2001). Habilidad esportives, habilitats humanes. *Apunts d'Educació Física i Esport. Dossier: Humanisme a l'Esport*, 64, 46-53

RIVERA, A. (1996.03.06). Planes para ver planetas lejanos similares a la Tierra. *El País*, 37

ROBIN, J. (1996.02.08). Estrategia para el trabajo-empleo. *El País*, 14.

ROUSSEAU, J.J. (1973). *Emilio o de la educación*. Barcelona: Fontanella (Trad. orig. de 1762).

RUIZ DE ELVIRA, M. (1996.01.24). El primer vigilante europeo del ozono desde el espacio confirma la extensión y duración del agujero de 1995. *El País*

SALA, A. (1996.02.01). Griñan promete primar las fórmulas de reparto de empleo. *El Periódico*, 12.

SANCLIMENTS, X. i GANYET, R. (1987). *L'esquí nòrdic i el turisme de muntanya*. La Seu d'Urgell: M.A.B.6, Alt Urgell.

SANMARTÍ, N. (1997). La formació dels professionals en el camp de l'educació ambiental. *V Conferència d'Educació Ambiental a Catalunya, 1996. El repte de la consolidació*, 87-89. Reus: Generalitat de Catalunya, Departament de medi ambient.

SEBASTIÁN, L. (1996.01.23). La economía del efecto invernadero. *El Periódico*, 38.

SEIRUL-LO, F. (1997). La preparació física en l'entrenament dels esports d'equip. *VI Cursos d'estiu de l'educació física i l'esport*. Barcelona: INEFC (Conferència no publicada).

SERRAT, J.M. (1973). Pare. *En LP, Per al meu amic*. Barcelona: Edigsa/Emi-Odeón.

SERVEI D'ORDENACIÓ CURRICULAR, SECCIÓ D'ENSENYAMENTS PRIMARIS (1992). *Currículum Educació Primària*. Barcelona: Departament d'Ensenyament, Generalitat de Catalunya.

SEVERINO, E. (1996). *Homo ecologicus. Per una cultura de la sostenibilitat*. Barcelona: Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya.

TECNODEPORTE. (1996). *6º Salón técnico de instalaciones deportivas*. Jornadas técnicas. Zaragoza: Feria de Zaragoza.

TIERNAN, JM. (1993). Los últimos días del Eden. (Sean Connery i Lorraine Bracco). Produccions Andrew G. Viajna.

TRAPERO, M. (1971). El campo semántico deporte en el español actual. *Citius, Altius, Fortius, T-XIII*, 149-290. Madrid: INEF.

TRIGO, Joaquín (1996.02.04). Recursos públicos y crecimiento económico. *El Periódico*, 42.

TRILLA, J. (1985). Ensayos sobre la escuela. El espacio social y material en la escuela. Barcelona: Laertes.

UDINA, C. et al. (1988). *Proyecto multiple de planificación de equipamientos turísticos para el esquí nórdico en el Alt Urgell y Baixa Cerdanya (Lles-Aransa, Sant Joan de l'Erm y Tuixent-La Vansa)*. Barcelona: Mancomunitat d'Estacions d'Esquí Nòrdic de Catalunya.

VALERO, J.C. i LORCA, J.L. (1987). *Estudios de planificación en áreas de alta montaña: Valle de Tuixent-La Vansa*. Barcelona: Troncal, Dpt. Geografia UAB.

VECIANO, M.A. (1995.12.08). Estado del bienestar y capitalismo. *El Periódico*, 7.

VERA, Esther (1996.05.29). Chirac anuncia la supressió de la mili a partir de l'1 de gener. *El País*, 5.

WAGNER, C. (1993). *Entender la ecología*. Barcelona: Blume. (Trad. orig. de1989).

WRIGHT, M. (1995.12.27). La industria del paper rectifica. *El País*, p.30.

JAGUÉ, AM. (1995.11.28). El calentamiento de la Itera será el más rápido desde hace 100.000 años. *El Periódico*, 28

